

z p r a v o d a j

XX. ročník

4

2009

- 2 Editorial
Šestá mezinárodní konference o vzdělávání dospělých – CONFINTEA VI a brazilské město Belém.
- 3 Anticipace vývoje kvalifikací v Evropě 6
Šestá část překladu pracovního dokumentu Cedefopu, tentokrát o partnerství v sítích.
- 4 Testy způsobilosti učitelů v Bavorsku
Plány bavorské vlády na zlepšení kompetencí učitelů v této spolkové zemi.
- 4 Obliba učebních oborů v Německu
U chlapců vede mechatronik motorových vozidel, u dívek obchodnice v maloobchodě (neplést s prodavačkou, ta je až na čtvrtém místě).
- 5 Konkurence vyspělých zemí v OVP
Stručná zpráva Cedefopu srovnává vývoj v EU s vývojem v Austrálii, Japonsku, Kanadě a ve Spojených státech amerických.
- 8 Gaokao: čínská maturita, galeje
Konkurenční prostředí v čínském vzdělávacím systému a jeho následky.
- 9 Vzdělávání v Arménii
Všeobecné informace o Arménii, dějiny Arménie a arménštiny, současné priority ve vzdělávání, struktura a organizace vzdělávacího systému.
- 12 Nástupní kvalifikace mládeže v Německu
Einstiegsqualifizierung Jugendlicher – opatření, které má pomoci mladým lidem k získání učebního místa.
- 13 Co nového v časopisech
L'enseignement technique, 2009, No. 221; Céreq Bref, 2008, No. 256; Specialist, 2008, No. 2, 4, 5, 6, 10; Professional, 2008, No. s2.
- 14 Nové knihy v knihovně
- 15 Znovuobjevené knihy
- 16 Zajímavé internetové adresy
CONFINTEA VI; Future of the Internet; CzechSkills, EuroSkills a worldskills international; francouzské sdružení učitelů jazyků; jazykové kurzy zdarma.

Editorial

Šestá mezinárodní konference o vzdělávání dospělých (CONFINTEA VI) se bude konat v brazilském městě Belém 19. až 22. května 2009. CONFINTEA VI poskytne důležitou platformu pro politický dialog o vzdělávání dospělých a pro obhajobu učení dospělých a neformální vzdělávání na globální úrovni. Konference se zúčastní členské státy UNESCO, agentury Spojených národů, multilaterální a bilaterální spolupracující

agentury, organizace z občanské společnosti, ze soukromého sektoru a učící se ze všech krajů světa. Ti všichni se sejdou ve víceúčelové budově, která vypadá jako hangár (viz obrázek) a také se jmenuje Hangar. Konají se v ní konference, veletrhy a další akce. Hangar se pomocí vnitřního zařízení mění ve výstaviště nebo v krásný konferenční sál – viz rubrika Zajímavé internetové adresy. Město Belém (plným jménem Cidade de Nossa Senhora de Belém do Pará) bylo založeno Portugalci v roce 1616 jako vstupní brána do Amazonie. Současnou podobu města si můžete prohlédnout na Internetu, na přelomu 19. a 20. století však vypadalo podle Ottova slovníku naučného tehdejší Pará takto: „Svou polohou při ústí ř. Amazonské a svým dobrým přístavem, přístupným i lodím mořským, stala se P. hlavním přístavem celého státu ... město s pravidelnými ulicemi a alejemi, obklopeno nádhernou tropickou vegetací ... má nejkrásnější katedrálu v Brasílii, r. 1720 zbudovanou, 10 jiných kostelů, vládní, biskupský, justiční palác, radnici, bibliotéku a zajímavé museum, botan. zahradu, lyceum, 2 semináře, veliké divadlo, arsenály atd. ... je sídlem stát. úřadů, biskupa, četných konsulů, mezi nimi rak. místokonsula, a zástupcův obchodních domů.“ CONFINTEA je ve srovnání s městem Belém ještě mladá – první konference se konala v roce 1949 v dánském městě Helsingor, které je proslulejší pod anglickým názvem Elsinore, a zabývala se otázkami vzdělávání mládeže a dospělých. Druhá konference proběhla v roce 1960 v kanadském Montrealu a přinesla konsolidované znění Deklarace světové konference o vzdělávání mládeže a dospělých. Třetí konference se zabývala problémy vzdělávání dospělých a gramotnosti a uskutečnila se v roce 1972 v japonském Tokiu. Čtvrtá konference byla pořádána v Paříži pod heslem „Učení je klíčem ke světu“. Tématem páté konference, která se uskutečnila v roce 1997 v Hamburku, bylo „Učení se mladých a dospělých lidí jako nástroj, právo, potěšení a povinnost“. CONFINTEA VI má za úkol: Zasadit se o to, aby vzdělávání mladých lidí a dospělých bylo uznáno za lidské právo, za důležitý prvek a faktor, který přispívá k celoživotnímu učení, v němž je gramotnost základem; osvětlit zásadní roli učení a vzdělávání mladých lidí a dospělých při dosahování současných programů vzdělávání a rozvoje; nabrat rychlost, obnovit politické závazky a vytvořit realizační nástroje tak, aby se přešlo od řečnění k činnosti.

Další pokračování překladu pracovního dokumentu Cedefopu o anticipaci vývoje kvalifikací se zabývá spoluprací na tomto poli, která se většinou uskutečňuje v sítích. První taková síť byla založena v Německu a poskytla příklad ostatním zemím.

Doporučujeme k přečtení článek z časopisu *ip@tt* – viz rubrika Zajímavé internetové adresy. Směřování k znalostní společnosti totiž rozhodně neznamená, že bychom všichni měli umět řešit kvadratické rovnice o co největším počtu neznámých, citovat Homéra či Shakespeara v originále nebo sledovat, co dělají buňky, když si myslí, že je nikdo nevidí. Společnost potřebuje také lidi, kteří rozumí dřevu, cihlám, kovu nebo látkám a oděvům, vědí, „co to chce“, když auto nejede, světlo nesvítí, umyvadlo neodtéká nebo semena neklíčí. I k tomu jsou nutné znalosti, které spojeny s dovednostmi vybaví člověka k tomu, aby mohl žít spokojený a pro společnost užitečný život a třeba si ve volných chvílích číst Homéra, řešit matematické hádanky nebo pozorovat dalekohledem noční oblohu. AK

Anticipace vývoje kvalifikací v Evropě 6

Evropská komise zahájila iniciativu s názvem Nové kompetence pro nová zaměstnání (*New skills for new jobs*). Iniciativa má posílit strategii EU pro růst a zaměstnanost usilováním o úplnější informace o budoucích požadavcích na kvalifikace a zaměstnání v Evropě. Cedefop vypracoval přehled systémů pro anticipaci kvalifikačních potřeb v členských státech EU s úmyslem podpořit výměnu zkušeností a příkladů osvědčené praxe. Uveřejňujeme šestou část překladu pracovního dokumentu Cedefopu.

Partnerství a spolupráce

Partnerství a zapojení zainteresovaných stran včetně sociálních partnerů je již ve většině zemí zakotveno v systému. Členské státy kladou od zahájení Kodaňského procesu (2002) značný důraz na větší zapojení zainteresovaných stran. Identifikovat a anticipovat potřebné kompetence a kvalifikace se stalo prioritou v rámci akcí sociálních partnerů zaměřených na celoživotní rozvoj kompetencí a kvalifikací (2002). Bylo ustaveno několik nových orgánů a některé stávající byly zvětšeny, funkce sociálních partnerů byly rozšířeny, školské zákony a směrnice pro profesní přípravu byly modernizovány tak, aby odpovídaly novým potřebám a úkolům trhu práce vyžadujícím podstatněji zapojení zástupců zaměstnavatelů a zaměstnanců.

Většina členských států poukazuje na efektivitu systémů akreditace, hodnocení a zajišťování kvality pro pokračující spolupráci, která pomáhá zahrnovat potřebu kompetencí a kvalifikací trhu práce do opatření pro poskytování odborného vzdělávání a přípravy. Zvláště vytváření profesních standardů tripartitní spoluprací a jejich následné spojování s profily založenými na kvalifikacích a kompetencích je uznáváno jako základ pro to, aby se odborné vzdělávání stalo vnímavější k potřebám trhu práce (Maďarsko, Polsko, Slovinsko).

Význam národních/odvětvových rámců kvalifikací a jejich kompatibilita s Evropským rámcem kvalifikací jsou také často považovány za důležitý impuls pro spojování profesní přípravy s požadavky trhu práce. Jen ve výjimečných případech jsou hlášeny negativní účinky „centralizace“ procesu navrhování kvalifikací na analýzu potřeb kvalifikací (Lotyšsko), kdy byl pravděpodobně méně systematický průzkum iniciovaný zdola zaskočen usměrňovanější státní iniciativou s dlouhodobějšími vývojovými úkoly, avšak s nedostatkem bezprostředních výsledků. Mezi dalšími trvajícím problémy, které hlásily některé členské státy, jsou chybějící nebo zastaralé legislativní rámce. Schopnost, kompetence a zodpovědnost partnerů nejsou vždy odpovídající a proces někdy poškozují protichůdné zájmy partnerů.

Několik zemí podalo zprávu o rozšíření učení založeného na práci a o klíčové roli partnerů z oblasti trhu

práce při rozvíjení odborného vzdělávání a lepší anticipaci potřeb kvalifikací a profesní přípravy. Jedním z hlavních cílů je, aby obsah a kvalita učení založeného na práci byly rozvíjeny a zlepšovány společně s podniky a dalšími relevantními zainteresovanými stranami.

Spolupráce v sítích při včasné identifikaci potřeb kvalifikací již nějakou dobu existuje, nyní se však posiluje a zahrnuje různé druhy institucí. Síť nespojuje jen výzkumné ústavy nebo vysoké školy, nýbrž celou řadu partnerů, jejichž zájem o toto téma z nich může učinit užitečné spolupracovníky v průběhu plánování a realizace výzkumu, šíření výsledků a jejich přenášení do praxe. Příkladem úspěšné spolupráce v sítích může být *glokální síť (glocal network)* v regionu Barcelona ve Španělsku kombinující shromažďování informací o globálních odvětvových trendech v průmyslu s místně specifickými trendy v požadavcích na kvalifikace. Také ve Španělsku byla observatoř Národního ústavu pro kvalifikace (*Instituto nacional de las cualificaciones – INCUAL*) vytvořena jako síť sítí poskytující metastrukturu pro výzkum a spolupráci.

Jiným zvláště dobrým příkladem je síť pro včasnou identifikaci potřeb kvalifikací *FreQueNz* v Německu.¹

Síť *FreQueNz*² v Německu

Spolkové ministerstvo školství a výzkumu (BMBF) zahájilo v roce 1999 iniciativu pro včasnou identifikaci potřeb kvalifikací. Podstatnou součástí této iniciativy je výzkumná síť pro včasnou identifikaci potřeb kvalifikací (*Früherkennung von Qualifikationserfordernissen im Netz – FreQueNz*), která se zabývá trendy v kvalifikacích.

Důraz je kladen na včasnou identifikaci nových kvalifikací a na zhodnocení významu zjištěných skutečností pro profesní přípravu. Síť sdružuje 12 ústavů a organizací pracujících na projektech, které mají hlavně kvalitativní zaměření na specifické obory činnosti, podniky a cílové skupiny. Výzkumné činnosti jsou pomocí sítě propojeny, což umožňuje udržet si přehled o práci a diskutovat o metodách, přístupech a průběžných výsledcích. Partneři v projektu a uživatelé se mohou prostřednictvím sítě snadněji vzájemně kontaktovat, a tak efektivně komunikovat, spolupracovat a šířit výsledky. Zjištění přispívají k modernizaci profesní přípravy a dovolují promptně reagovat na změny, jakmile se objeví. Úkolem iniciativy je identifikovat potřeby kvalifikací, zjiště-

né skutečnosti dávat rychle k dispozici a formulovat možnosti akcí v počáteční a další profesní přípravě.

Sít sdružuje výzkumné ústavy, univerzity, státní instituce, sociální partnery a další. FreQueNz uskutečnila v úzké spolupráci se svými členy mnoho inovativních projektů, např. Instrumentář pro trvalé sledování vývoje kvalifikací (*Instrumentarium zur Dauerbeobachtung der Qualifikationsentwicklung – IDQ©*), průzkum jednotlivých odvětví a identifikaci těch, kdo určují trendy, výzkum nových technologií a mezinárodních kvalifikací atd.

Lidé z FreQueNz si uvědomovali nedostatek informací o včasné identifikaci potřeb kvalifikací na evropské úrovni, a tak se FreQueNz stala jedním z prvních partnerů sítě Skillsnet¹ ustavené v roce 2004. Role Skillsnet ve vytváření sítí na mezinárodní úrovni a v přenosu znalostí a zkušeností mezi partnerskými zeměmi je členskými státy často zmiňována.

Anna Konopásková

¹ Viz též Skillsnet – mezinárodní síť. Zpravodaj, 2006, č. 10, s. 3-4, 16. Anticipační postup při výzkumu vývoje kvalifikací. Zpravodaj, 2002, č. 12, s. 8.

² <http://www.frequenz.net/>

Pramen: Systems for anticipation of skill needs in the EU Member States. Cedefop working paper No 1. Thessaloniki : Cedefop, 2008. 37 s. ISSN 1831-2403

Uvedeným tématem se zabývají i tyto články Zpravodaje: Anticipace vývoje kvalifikací v Evropě 11, 12/2008, 1/2009, 2/2009, 3/2009

Testy způsobilosti učitelů v Bavorsku

Bavorský ministr kultu (Kultusminister) chce zlepšit vzdělávání učitelů. Jeho plány byly zveřejněny v deníku *Süddeutsche Zeitung*.

Záměrem bavorské vlády je získat pro učitelské povolání ty nejlepší lidi. Vědecko-technická rada bavorské vlády zjistila a vysvětlila, jak žalostný je současný stav. Mnoho lidí se domnívá, že povolání učitele je přitažlivé, protože umožňuje sloučit práci a rodinný život a učitelé mají status státních úředníků. Ministr řekl, že je zásadně proti tomu, aby se učitelům takové pohybové přičítali. Přesto by se však vzdělávání učitelů mělo zlepšit. Strategický personální rozvoj, který má ministr na mysli, začíná studijním poradenstvím. Musí se také uvažovat o testech způsobilosti. Ve vzdělávání učitelů se bude posilovat vztah k praxi. Začínající učitelé musí

být více ve školách a musí si při studiu osvojovat pedagogické a odborně didaktické kompetence. Ministr však zdůrazňuje, že chce trvat na odborně specifickém vzdělávání. Právě na pokračovacích (*weiterführende*) školách potřebují učitele s hlubokými znalostmi příslušného oboru. Zapojení univerzit a škol do sítě by zkvalitnilo a usnadnilo další vzdělávání.

AK

Pramen: *Eignungstests für Lehrer. Kultusminister Spaenle will Ausbildung verbessern. Süddeutsche Zeitung, Nr. 69, 24.3.2009, S. 37.*

Obliba učebních oborů v Německu (podle počtu žáků začínajících s učením v roce 2007)

	Muži	Ženy
Mechatronik motorových vozidel	21 515	18 932
Obchodník v maloobchodě	15 098	17 925
Průmyslový mechanik	14 527	16 114
Kuchař	14 416	15 714
Elektronik	11 330	14 769
Mechanik zařízení (sanitární, topné, klimatizační)	10 278	12 635
Montér kovových konstrukcí	9 926	12 002
Obchodník ve velkoobchodě a v zahraničním obchodě	9 611	11 911
Truhlář	9 180	11 660
Malíř a lakýrník	9 172	10 292
Prodáváč	8 946	7 623
Odborný informatik	8 128	7 099
Skladový logistik – odborná síla	8 127	5 604
		Obchodnice v maloobchodě
		Úřednice
		Kadeřnice
		Prodavačka
		Odborná pracovnice v lékařství
		Administrativní pracovnice v průmyslu
		Odborná pracovnice v zubním lékařství
		Odborná prodavačka v potravinách
		Úřednice pro administrativní komunikaci
		Odborná síla v hotelu
		Bankovní úřednice
		Obchodnice ve velkoobchodě a v zahraničním obchodě
		Odborná síla v restauraci

AK

Pramen: *Die beliebtesten Lehrberufe. Wirtschaft und Berufserziehung, 2009, Nr. 3, S. 7.*

Konkurence vyspělých zemí v OVP

Cedefop nedávno dokončil analýzu pokroku, který učinily členské státy EU při uskutečňování společných evropských politických priorit v odborném vzdělávání a přípravě (OVP). Ve stručné zprávě, z níž jsme čerpali, jsou zmiňovány priority evropského OVP: zlepšení jeho obrazu a zvýšení jeho přitažlivosti, rychlejší reagování na potřeby trhu práce a identifikování a anticipování potřeb kvalifikací. Politika EU na tomto poli je srovnávána s politikou OVP v Austrálii, Kanadě, Japonsku a ve Spojených státech.

Hospodářství Austrálie a Kanady je založeno na využívání přírodních zdrojů a na zemědělství. Japonsko, které má nedostatek přírodních zdrojů, má rozvinutou průmyslovou výrobu. USA mají jak surovinové zdroje, tak rozvinutou výrobu. V každé z těchto zemí mají vysoký podíl na HDP a zaměstnanosti služby (viz tabulka 1). Ve všech čtyřech zemích převažuje školní odborné vzdělávání, Austrálie a Kanada však mají poměrně významné, i když marginální systémy učňovství.

Tabulka 1: Distribuce HDP (2008) a zaměstnanosti podle (2005) sektorů

Primární sektor		
Země	% HDP	% prac. sil
Austrálie	2,5	3,6
Kanada	2,0	2,0
Japonsko	1,4	4,4
Spojené státy	1,2	0,6
Evropská unie	2,0	4,3
Sekundární sektor		
Země	% HDP	% prac. sil
Austrálie	26,4	21,1
Kanada	28,4	22,0
Japonsko	26,4	27,9
Spojené státy	19,6	22,6
Evropská unie	26,8	26,4
Terciární sektor		
Země	% HDP	% prac. sil
Austrálie	71,7	75,3
Kanada	69,6	76,0
Japonsko	72,1	66,4
Spojené státy	79,2	77,4
Evropská unie	71,1	69,3

Zlepšení obrazu a zvýšení přitažlivosti OVP

Poskytování kvalifikací pro trh práce je všech čtyřech zemích slabou stránkou, přesto přetrvává negativní obraz OVP. Jako ve většině evropských zemí má OVP nízký status, je považováno za druhou volbu a za vhodné uplatnění pro ty, kdo se špatně učí. V důsledku toho se většina žáků v těchto čtyřech zemích rozhoduje pro všeobecné vzdělávání a podíl absolventů OVP je nižší než průměrných 50 % v EU (viz tabulka 2). Všechny země se snaží řešit tento problém zaváděním flexibilnějších vzdělávacích cest.

Tabulka 2: Absolventi (všeho věku) předprofesních a odborných programů v sekundárním vzdělávání, 2004-2006

Rok 2004		
Země	celkem	% ze všech programů
Austrálie	148 284	44
Kanada	29 574	9
Japonsko	340 922	26
Rok 2005		
Země	celkem	% ze všech programů
Austrálie	100 364	25
Kanada	31 616	9
Japonsko	329 951	25
Rok 2006		
Země	celkem	% ze všech programů
Austrálie	113 594	37
Kanada	32 791	9
Japonsko	313 640	25
Evropská unie (kromě UK)	2 874 532	49

Pozn.: Údaje za USA a EU (2004, 2005) nejsou k dispozici.

Program OVP ve školách v Austrálii¹ umožňuje žákům začít s OVP jako součástí školního kurikula. Australský systém rozšiřuje možnosti přechodu ze všeobecného do odborného vzdělávání a naopak. Kvalifikace vyšší úrovně nabízené odbornými školami zlepšují obraz OVP. Zvyšuje se počet lidí, kteří využívají OVP jako můstek do vysokoškolského vzdělávání.

Mnozí však přecházejí z vysoké školy do OVP. V Austrálii, Kanadě a v Japonsku navštěvuje hodně absolventů univerzit kurzy OVP, aby si zlepšili své pracovní vyhlídky. V Japonsku nachází zaměstnání kolem 80 % absolventů celodenních postsekundárních neuniverzitních odborných škol (*senmongakkou*), ve srovnání se zhruba 60 % mužských absolventů univerzit. Univerzity a *senmongakkou* však zůstávají striktně odděleny. Přechod mezi nimi je obtížný; pouze za určitých podmínek mohou být odborné kurzy poskytnuté v *senmongakkou* součástí čtyřletého univerzitního studia.

USA mají flexibilní modulový systém usnadňující změnu druhu vzdělávání. Jedním z neúspěšnějších opatření pro zlepšení obrazu OVP bylo přejmenování

profesních kurzů na kariérní vzdělávání (*career education*), odborné vzdělávání (*technical education*), průmyslově technologické vzdělávání (*industrial technology education*) nebo programy od školy ke kariéře (*school-to-career programmes*). Instituce a programy poskytující tyto kurzy se nazývají např. *tech prep*, *career academies* a *service learning internships*.

Jedním z úkolů Evropského rámce kvalifikací (EQF) je zlepšit mobilitu mezi všeobecným a odborným vzděláváním. Existuje dialog o rámcích kvalifikací mezi EU, Austrálií a Kanadou. Australský rámec kvalifikací (*Australian qualifications framework – AQF*) byl plně zaveden v roce 2000. Zahrnuje všechny národní kvalifikace ve školách, v odborném a vysokoškolském vzdělávání. Kvalifikace OVP jsou založeny na standardech kompetencí s osmi základními kvalifikacemi OVP. AQF také poskytuje potvrzení dosažených výsledků (*statement of attainment*), který se vydává po částečném absolvování kvalifikace. V roce 2006 bylo 70 % ze všech žáků v australském systému OVP v kurzech, které byly součástí AQF.

Ontarijský rámec kvalifikací v Kanadě usiluje o zlepšení kvality, přístupnosti a zodpovědnosti postsekundárního vzdělávání. Zahrnuje všechny postsekundární programy ukončované certifikátem, diplomem nebo vysokoškolskou hodností nabízené v provincii Ontario. Britská Kolumbie také vytváří rámec kvalifikací. V Kanadě pokračuje debata o vytvoření federálního rámce kvalifikací, možná podle linií EQF.

Rychlejší reagování na potřeby trhu práce

Negativní obraz OVP u mladých lidí v těchto čtyřech zemích odpovídá výhradám podniků vůči odborným školám, které mají často špatnou reputaci. EU se zaměřuje na tento problém a snaží se učinit OVP vnímavější k potřebám trhu práce užší spoluprací mezi podniky, sociálními partnery a systémem OVP na místní a regionální úrovni. Cílem je více diskutovat o možnostech zlepšování kvality, kurikul a poskytování OVP.

Australský národní dokument o strategii OVP na léta 2004-10 s názvem *Utvářet naši budoucnost* klade potřeby zaměstnavatelů a jednotlivců do středu OVP. Integruje OVP do okruhů zaměstnanosti, regionálních, environmentálních a sociálních témat. Navzdory bohaté tradici spolupráce mezi podniky a školami je v Kanadě a v USA politika OVP na federální úrovni relativně slabá. Kanada však prostřednictvím programu odvětvových rad přivádí dohromady kanadskou vládu a odvětvové zájmové skupiny. Cílem je rozšířit odvětvové rady tak, aby pokrývaly 50 % trhu práce.

Členské státy EU rozvíjejí uznávání výsledků neformálního a informálního učení tak, aby se kombinovaly

pracovní zkušenosti s kvalifikacemi. Austrálie rozlišuje dva druhy uznávání výsledků předchozího učení (*Recognition of prior learning – RPL*): institucionální a individuální. Institucionální RPL je vzájemné uznávání kvalifikací. Uznává kvalifikace nebo potvrzení dosažených výsledků vydaná jinými registrovanými vzdělávacími organizacemi v australském rámci kvality profesní přípravy. Kredity z předchozího studia mohou být použity pro příbuzné studium v jiných státech nebo teritoriích. Individualizované uznávání předchozího učení validuje neformální a informální učení s použitím průmyslových standardů. V Evropě jsou někdy procesy uznávání výsledků předchozího učení kritizovány jako komplikované a byrokratické. Australský rámec kvality profesní přípravy (*Australian quality training framework – AQTF*) má některé podobnosti s rámci kvality, které jsou vytvářeny v EU. Stanovuje standardy, které poskytovatel profesní přípravy musí splňovat, aby se mohl stát registrovanou organizací profesní přípravy, jež musí procházet pravidelnými audity kvality, chce-li si udržet svůj status. Očekává se, že konkurence a možnost výběru mezi poskytovateli profesní přípravy bude stimulovat lepší kvalitu. AQTF rovněž spravuje standardy pro orgány, které řídí a akreditují profesní přípravu.

Kanada zavedla v některých provinciích hodnocení výsledků předchozího učení více než před 30 lety. Hodnotí se znalosti a dovednosti jednotlivců ve vztahu k předem definovaným kritériím. Používá se v Albertě, Britské Kolumbii, Ontariu, Quebecu a New Brunswicku, jeho realizace se však značně liší. Ve většině provincií jsou výsledky předchozího učení hodnoceny na základě doby, kterou jednotlivec strávil v daném povolání.

V USA se činí pokusy uznávat výsledky informálního učení a relevantní struktury. Rada pro vzdělávání dospělých a zkušenostní učení (*Council for Adult and Experiential Learning – CAEL*) založená v roce 1974 používá proces hodnocení výsledků předchozího učení (*prior learning assessment*) k evaluaci a akreditaci výsledků neformálního a informálního učení.

Japonský systém zabezpečení celoživotního zaměstnání a kariéry rozvíjené uvnitř podniku vložil OVP a rozvoj lidských zdrojů do rukou zaměstnavatelů se striktním zaměřením na potřeby podniku. Předchozí učení je interpretováno jako léta praxe v podniku a služební věk je hlavním kritériem pro povýšení. Kvalifikace proto mají relativně slabou roli v určování zaměstnání a kariérních vyhlídek. Japonsko však v roce 2005 začalo s duálním systémem jako pilotním projektem. Kombinuje tři dny v týdnu strávené ve škole se dvěma dny praktické přípravy na pracovišti. Projekt je

zaměřen na žáky středních škol, nezaměstnané absolventy těchto škol a jiné mladé nezaměstnané a na mladé lidi zaměstnané na úrovni nižší, než odpovídá jejich vzdělání, nebo pracující na částečný úvazek. Délka kurzů trvá od pěti měsíců do dvou let.

Identifikace a anticipace potřeb kvalifikací

Austrálie, Kanada a USA mají systémy na identifikaci a anticipaci potřeby kvalifikací. USA se zaměřuje na kvantitativní informace, které jednotlivec může použít k řízení své kariéry a k rozhodování o zaměstnání. Austrálie a Kanada kladou větší důraz na kvalitativní aspekty kvalifikací nově se objevujících povolání. Ačkoliv obě země mají celonárodní převážně standardizované systémy předpovídání, jsou předpovědi prováděny na různých úrovních (státu nebo provincie, teritoria) s použitím různých metod.

V Austrálii přezkoumávají vlády jednotlivých států projektovaný růst zaměstnanosti podle povolání, obratu na trhu práce, nedostatku kvalifikací a chybějících kvalifikací a konzultují výsledky se světem práce, obecními skupinami a poskytovateli profesní přípravy tak, aby zjistily potřeby. Používají také národní a regionální analýzy dat. V Kanadě předpovídají potřeby kvalifikací odvětvové rady (*sector councils* – odvětvové organizace, které zahrnují partnery ze světa práce, vzdělávání, vlády a jiné zainteresované strany). Úkolem je určit budoucí potřebu lidských zdrojů, kvalifikací a vzdělávání a vytvářet odvětvově specifické strategie lidských zdrojů. Na základě výsledků odvětvových studií jsou vytvářeny standardy kvalifikací, které poskytují základ pro následné zpracování kurikul OVP.

V USA předpovídá požadavky trhu práce a potřeby vzdělávání ministerstvo práce. Předpovědi jsou k dispozici online a slouží jako vodítko pro různé instituce kariérního vzdělávání, které podle nich vytvářejí programy tak, aby splňovaly požadavky budoucích pracovních sil. Předpovědi počtu nových pracovních příležitostí předpokládaných celonárodně v průběhu příštích deseti let v každém z více než 240 povolání jsou prováděny každé dva roky. Předpovědi anticipují růst populace a pracovních sil, celkovou hospodářskou situaci, poptávku po určitém zboží a službách a počet pracovníků potřebný na jejich vyprodukování. Tyto faktory jsou odhadovány s použitím modelu poptávky a analýzy minulých trendů a budoucího vývoje. Mnohé vlády jednotlivých států dělají předpovědi růstu pracovních příležitostí založené na celonárodních předpovědích.

Podobnosti a rozdíly v politice OVP mezi EU a ostatními zeměmi

Evropské záměry zvýšit status OVP, učinit ho relevantnější potřebám trhu práce a zlepšit předpovídání potřeb kvalifikací sdílejí i Austrálie, Kanada, Japonsko a USA.

Federální systémy v Austrálii, Kanadě a v USA mají některé paralely se společnou suverenitou systému EU. Pouze v Austrálii však byla vytvořena celonárodní strategie pro OVP, kterou lze srovnávat s evropskými prioritami OVP, na nichž se shodly členské státy. Austrálie se podobně jako Evropa snaží integrovat všeobecné a odborné vzdělávání, a tím usnadnit přechody mezi nimi. Do určité míry se v Austrálii, Kanadě a nejvíce v Japonsku stává OVP možností pokračovat ve studiu po ukončení všeobecného vzdělávání na všech úrovních včetně vysokoškolské. USA se snaží tento problém řešit stíráním rozdílů mezi všeobecným a odborným vzděláváním, zejména přejmenováváním kurzů.

Austrálie je nejbližší Evropě ve vytváření partnerství pro zjišťování potřeb trhu práce. Kanada přijala odvětvový přístup, který doplňuje iniciativy probíhající v provinciích a teritoriích, zatímco USA preferují různá místní opatření spolupráce mezi vzděláváním a světem práce.

Tento druh diskuse se zdá cizí japonskému systému lidských zdrojů a kariérního rozvoje uvnitř podniku, i když experimenty s duálním systémem naznačují, že mohou probíhat některé zásadnější změny. Austrálie, Kanada a USA, které mají celonárodní systémy předpovídání kvalifikací, předstihly EU, kde tento systém s podporou Cedefopu teprve začíná.

Jaké poučení si z tohoto vývoje může vzít Evropa? Někteří z hlavních evropských konkurentů nezůstávají na místě. Snaží se, aby jejich systémy OVP byly nejlepší na světě. Nehledě na to, co se Evropa může naučit z jednotlivých politických přístupů a iniciativ zmíněných čtyř zemí, je nejdůležitějším sdělením to, že Evropská unie musí pokračovat v reformách, mají-li její systémy OVP patřit ke světové třídě.

Anna Konopásková

---

¹ <http://www.vet.nt.gov.au/youth-pack.shtml>

Pramen:

World class competition in training: advanced economies. Cedefop Briefing note, March 2009, s. 1-4. ISSN 1831-2411.

Gaokao: čínská maturita, galeje

Už v mateřské školce jsou Číňanci vystaveni tvrdému drilu. Tento jev pozorujeme u mnoha dětí. Rodina s jedináčkem nesmí chybovat, protože sleduje jediný cíl: dítě musí složit *gaokao* (maturitu), to je *sésame*, který otvírá brány na univerzitu.

Časový rozvrh pětileté Wang Xiaoyu odpovídá rozvrhu ministra; ve školce chodí do kurzu jízdy na kolečkových bruslích, plavání, na angličtinu a dokonce na MBA junior, program, jenž učí společenskému vystupování na scéně, ve filmu, s mikrofonem; hlavně, aby se absolventi zbavili trémy, neostýchali se. Její matka Lu Wei, manažerka v jednom urbanistickém ateliéru v Šanghaji, bedlivě dozírá na rozvoj svého jedináčka, budoucí studentky nejprestižnější univerzity. Lu Wei připouští:

„Když rodiče vidí, že kamarád jejich dítěte je zapsán do hudebního kroužku, okamžitě si řeknou: a proč ne to naše?“

V zemi jedináčků jsou děti vychovávány k soustavnému soupeření, často vyčerpávajícímu. Na bedrech totiž nesou naděje svých rodičů, připravených obětovat vše jen proto, aby jejich potomek uspěl. Čínský vzdělávací systém má povahu tvrdé soutěže, každá zkouška zesiluje tlak. Školy jsou rozděleny do tří kategorií, počínaje střední školou až po univerzitu, kritériem je kvalita výuky, vyznačující se často jen přehnanými požadavky.

Povinná školní docházka je od šesti do patnácti let a jde o období nepřetržitých zkoušek, až po tu poslední, pro ty nejlepší: *gaokao*. Počet maturantů odpovídá přibližně francouzským poměrům, tj. 55 procentům, ale univerzitního studia dosáhne sotva 15 procent. (Ve Francii složí maturitu 60 procent populace z jedné generace.) *Gaokao* je ale víc než zkouška, je to tvrdý závod. Univerzity totiž otvírají své brány jen omezenému počtu uchazečů podle fixních kvót platných jak pro region, tak pro obor.

Odrasový můstek, nebo propast?

Minulý rok v době od 7. do 9. června stálo u tabule více než jedenáct milionů čínských studentů; skládali zkoušku, složenou z pěti částí: čínštiny, angličtiny, matematiky a jednoho volitelného předmětu, buď literatury, nebo interdisciplinární syntézy. Mnozí z nich považují tyto dny, nazývané *černý červen*, za nejdůležitější ve svém životě.

Podle průzkumu čínského ministerstva školství a časopisu Čínská mládež je 89,6 procent středoškoláků přesvědčeno, že výsledek zkoušky je pro ně osudný, je odrasovým můstkem, zvláště pro ty, kteří pocházejí z venkova.

Buď fakulta, nebo taxikář, zdůrazňuje Lu Da z univerzity v Šanghaji. I když nové držitele diplomů ohrožuje nezaměstnanost stejně jako ostatní, přesto je maturita stále považována za cestu ke společenskému úspěchu.

Školní docházka, kterou musí chtít nechtě mladý Číňan projít – zejména na střední škole – je výhradně zaměřena k vysněnému cíli – k *sésamu*, kterým je maturita. Příprava často překračuje školní rámec a ovlivňuje soukromí; místo zábavy jen učení a biflování. Devatenáctiletý Zhu Ge, šťastný absolvent *gaokao* z loňska, říká:

„Už od tří čtyř let jsem byl zapsán do různých kroužků, třeba hry na klavír. Na lyceu jsem se rozhodl, že k maturitě půjdu bez soukromých hodin, tedy opačně než moji spolužáci. Strašně stresující je skutečnost, že během tří let dělají miliony studentů naprosto totéž, ve stejné době, za stejným cílem. Každý se před každou zkouškou snaží vyzvědět, kdo a kolik času věnuje učení, aby tak lépe odhadl své šance...“

V Šanghaji, uprostřed studentského městečka, si mladá architektka Xiang Xi vybavuje slova svého profesora na lyceu: „Nesoupeříte se svými kamarády, ale se studenty z jiných zemí.“

Politika jedináčka

Po kulturní revoluci v roce 1977 prosadil Deng Xiaoping (1904-1997, zastánce socialismu s tržním hospodářstvím, *pozn. překlad.*), aby maturita byla velmi selektivní; jeho opatření předčila jen politika jednoho dítěte, prosazená dva roky nato. Mimořádně přísná maturita způsobila, že vznikla čínská elita, a ta přispěla k tomu, že země se rychle stala čtvrtou světovou velmocí.

Neobešlo se to však bez následků: sebevražda je hlavní příčinou úmrtí ve věkové kategorii od 15 do 34 let. Mladí Číňané trpí depresemi, podléhají stále silnějšímu stresu a nejsou schopni se vyrovnat s rychlou proměnou společnosti, kde konkurenční tlak je všudypřítomný. Podle průzkumu, který provedla pekingská univerzita, pomýšlelo na sebevraždu 20 procent ze 140 tisíc studentů, 6,5 procent o ní stále uvažuje.

Připravila a přeložila Ladislava Chateau

Pramen: Mollon, Fabien. *Gaoko, le bac chinois façon bague*. Le Monde de L'Éducation, 2008, no. 375, p. 56-57.

Vzdělávání v Arménii

Informace o vzdělávání v Arménii nelze získat z osvědčených zdrojů (Eurydice, Cedefop) a arménské webové stránky jsou pro běžného uživatele nečitelné. Naštěstí je tu Mezinárodní úřad pro vzdělávání při UNESCO, z jehož materiálů jsme pro tento článek hlavně čerpali.

Všeobecné informace

Rozloha	29 743 km ²
Počet obyvatel (odhad)	2 967 000
Hlavní město	Jerevan
Gramotnost obyvatel starších 15 let	99,4 %

Jméno Armenie nabylo rozšíření v zeměpise, avšak Armeni sami nazývají svou vlast Hajastán. Ve hranicích výše zmíněných tvoří Armenie jednotný zeměpisný celek, jsouc mocnou vysočinou, která okolní země značně přesahuje. Zavlážená jsouc mocnými řekami Kurou a Arasem, Eufrátem, Tigridem i jejich přítoky, a majíc podlé výšky svých hor podnebí velmi rozmanité i půdu úrodnou, hodí se k orbě, avšak většina půdy ponechává se na pastviska, poněvadž chov dobytka jest obyvatelstvu hlavním zdrojem výživy.

Jazyk arménský náleží k jazykům indoevropským jako jejich zvláštní ratoletě uprostřed mezi skupinou indoíránskou a litevskoslovanskou. Vyznačuje se velikým bohatstvím hlásek. Mezi souhláskami nalézáme i aspiráty a mnoho sykavek.

Písmo arménské vynalezl prý teprve na poč. V. stol. Mesrop, jenž byl písařem při dvoře krále Chosroa III., za pomoci řeckého krasopisce Rufina uživ 22 značek řeckých, něco málo je pozměniv a 14 sám vymysliv.

Pramen: Ottův slovník naučný. Praha 1889.

Arménština

Arménština (Հայերէս) je považována za indoevropský jazyk náležící k íránské jazykové větvi. Pravděpodobně vznikla z jihokavkazského jazyka spřízněného s gruzínštinou kolem 6. st. př.n.l. Počet rodilých mluvčích se odhaduje na 6,724 miliónů. Arménsky se mluví též v diasporách v Ázerbájdžánu, Jordánsku, Izraeli, Íránu, Iráku, Libanonu, Sýrii, Turecku a na Kypru. Arménská abeceda slučuje syrské, perské a řecké prvky. Za tvůrce písma je považován mnich Mesrop – z doby, kdy žil, tzn. z 5. století se dochovaly nejstarší psané texty. Jsou psány klasickou formou jazyka (*grabar*), na rozdíl od světšského jazyka (*ašcharhabar*) používaného dodnes.

Dějiny

Arménie je první zemí, která oficiálně přijala křesťanství; bylo to již v roce 301. Období samostatnosti se v její historii střídala s dobou, kdy byla v područí různých velmocí, např. římské, byzantské, arabské, perské a osmanské říše. Na počátku 19. stol. byla východní Arménie připojena k Rusku, kde v roce 1849 vznikla Jerevanská gubernie. 2. listopadu 1914 se osmanská říše zapojila do první světové války. V lednu 1915 se turecká armáda střetla s ruskými vojsky na arménském území a byla poražena. Arméni byli neprávem obviněni z toho, že byli příčinou turecké porážky. To bylo záminkou pro masové pogromy a vyvražďování Arménů, které mělo za následek smrt více než jednoho miliónu lidí. Ruská část Arménie vyhlásila v roce 1918 nezávislost, byla však znovu dobyta sovětskou rudou armádou v roce 1920. SSSR přidělil ve 20. letech Náhorní Karabach s převážně arménským obyvatelstvem Ázerbájdžánu. V roce 1988 začaly Arméni a Ázerbájdžán o toto území bojovat. Boj eskaloval poté, co obě země získaly v roce 1991 nezávislost na SSSR. Spory pokračují nadále, přestože Arménie a Ázerbájdžán podepsaly několik dohod o příměří a do situace se vložila i mise KBSE v květnu 1992.

V květnu 1990 se v Arménii konaly první svobodné volby, 21. září 1991 Arménie vyhlásila nezávislost na Sovětském svazu a 21. prosince 1991 se stala jedním ze zakládajících členů Společenství nezávislých států. V červenci 1995 obyvatelé vyslovili souhlas s novou

ústavou, která dává prezidentovi poměrně velké pravomoci.

Současné priority ve vzdělávání

Nejdůležitější priority jsou: zlepšení managementu; demokratizace a zvýšená autonomie vzdělávacích institucí, zejména vysokých škol; financování školství přidělováním alespoň 10 % z HDP.

Na uskutečňování změn ve vzdělávacím systému mělo negativní vliv několik faktorů. V roce 1988 bylo více než 40 % území republiky zničeno zemětřesením. V důsledku toho zůstalo bez domova půl miliónu lidí. Kromě toho se v Arménii usídlilo 350 000 uprchlíků ze sousedních zemích. Zemětřesení zničilo zcela nebo částečně 277 škol, 245 předškolních zařízení a několik budov vysokých a odborných škol.

V příhraničních regionech bylo ve školním roce 1992/93 ve válečném konfliktu (dělostřelbou a bombardováním) pobořeno 59 škol a 13 mateřských škol. Jiné byly zavřeny z bezpečnostních důvodů.

Přechod k tržní ekonomice a omezené fungování podniků kvůli nepravidelným dodávkám energie a paliva zapříčinily vysokou míru nezaměstnanosti. Reálné příjmy 85 % populace neustále klesaly, takže došlo k prudkému snížení životní úrovně.

Kvalifikovaní učitelé začali kvůli špatným sociálním podmínkám opouštět školství. Každý šestý učitel je nyní v důchodovém věku, každý čtvrtý nemá odpovídající vysokoškolské vzdělání.

Od deklarace nezávislosti v roce 1990 bylo učiněno několik kroků k vytvoření nového vzdělávacího systému. Byl revidován počet vyučovacích předmětů. Pro žáky středních škol byly připraveny nové programy humanitních oborů a 30 z 50 učebnic bylo napsáno znovu. Ministerstvo školství a vědy ustavilo metodické rady, které mají monitorovat nové programy. Na středním stupni začalo fungovat přes dvacet nových všeobecně vzdělávacích a odborných škol.

Reforma vysokoškolského vzdělávání byla zahájena v 90. letech. Jerevanská státní univerzita a Národní univerzita Arménie byly reorganizovány a byl zaveden nový systém odborného vzdělávání – podle vzoru Jerevanského polytechnického institutu byla založena Technická univerzita Arménie. V zemi začalo působit více než 20 soukromých vysokých škol, v nichž studuje 15 % ze všech studentů. Vedle bezplatného vzdělávání bylo zavedeno školné ve státních vysokých školách. Byl připraven nový seznam učitelských postů. Byly ustaveny komise, které dbají o to, aby kvalifikace, obsah vzdělávání, kurikula a udělované hodnosti odpovídaly mezinárodním standardům a zaručila se ekvivalence diplomů. Pro přednášející byl zaveden nový systém

práce na smlouvu. Začaly pracovat státní licenční, akreditační a certifikační komise.

Pilotní projekt reformy všeobecného vzdělávání byl schválen rozhodnutím č. 377 z 1. června 1999. Úkolem bylo decentralizovat systém všeobecného vzdělávání a zvýšit autonomii vzdělávacích zařízení, racionalizovat síť všeobecně vzdělávacích škol v souladu se stanovením norem na počet žáků ve třídě a úvazky učitelů a zavést nový mechanismus přidělování finančních prostředků školám (financování na žáka).

Hlavním strategickým zaměřením Státního programu pro rozvoj vzdělávání 2001–2005 připraveného v souladu se 4. článkem školského zákona (z roku 1999) je progresivní vývoj vzdělávacího systému přispívající k formování harmonicky rozvinutého, společensky aktivního a tvůrčího člověka s vlasteneckou, občanskou a humánní ideologií – jako faktoru pro posilování státnosti a sociálně ekonomického pokroku společnosti. Program předpokládal zvýšení podílu státního rozpočtu přiděleného vzdělávacímu sektoru až na 4 % HDP do roku 2005, každoroční 30 % zvýšení platů učitelů a bezplatné poskytování učebnic žákům základních škol od roku 2003.

Na úrovni předškolního, středoškolského a odborného vzdělávání se zavádí několik změn. Důležitým aspektem reformy vzdělávání je zvýšení jeho efektivity. Vláda bude pokračovat v racionalizačních opatřeních. Potřeba racionalizace je zvláště evidentní ve všeobecném vzdělávání, kde se demografické změny projevují poklesem počtu žáků. Opatření se zaměřují na zvýšení efektivity využití lidských a hmotných zdrojů a managementu.

Zákony a další regulační opatření

Spolu s deklarací nezávislosti 23. srpna 1990 zahájil parlament nové politické, ekonomické a sociální procesy. Nový školský zákon byl přijat parlamentem 14. dubna 1999. Zákon stanovuje strukturu vzdělávacího systému a to, že státní vzdělávací politika má být organizována na základě národního programu rozvoje vzdělávání.

V roce 2000 schválila vláda Směrnice pro vzdělávací činnosti, udělování licencí a státních akreditačních středněškolským a vysokoškolským institucím odborného vzdělávání a oborům vzdělávání.

Zákon o vysokoškolském vzdělávání byl schválen v prosinci 2004. Reformy předpokládané v dokumentu se vztahují k zavedení dvoustupňové struktury programů vysokoškolského vzdělávání v souladu s Boloňským procesem.

Zákon o předškolním vzdělávání byl přijat v roce 2005 za účelem sjednocení právních, organizačních a finančních základů pro fungování a rozvoj mateřských škol.

V roce 2004 byl formulován zákon o řemeslnickém a středním odborném vzdělávání (přijat byl v roce 2005) a Strategie řemeslnického a středního odborného vzdělávání s cílem vytvořit efektivní systém pro přípravu kvalifikovaných odborníků v souladu s požadavky hospodářství a trhu práce. V roce 2005 byl přijat zákon o státní školské inspekci, na jehož základě byl zahájen proces založení státní školské inspekce.

Podle ústavy z roku 1995 má každý občan právo na vzdělávání. Vzdělávání ve státních zařízeních je bezplatné. Každý občan má právo na bezplatné vysokoškolské a jiné specializované vzdělávání ve státních institucích, splní-li požadavky přijímacího řízení. Zřizování a fungování soukromých škol je určeno zákonem.

Správa a řízení vzdělávacího systému

Hlavním úkolem Ministerstva školství a vědy je uskutečňovat národní politiku vzdělávání, připravovat návrhy zákonů a směrnic a vytvářet programy zaměřené na řešení různých problémů ve vzdělávacím systému.

Dřívější centralizovaný vzdělávací systém je nahrazen decentralizovaným systémem, který klade důraz na samosprávu škol. Proces decentralizace byl zahájen v roce 1996, kdy byly rozpuštěny lidové divize pro vzdělávání a školní management byl přenesen na divize pro vzdělávání ve správních úřadech. Školy jsou řízeny radami, odpovědnými za schvalování rozpočtu, přípravu finanční zprávy a jmenování ředitele.

Vůči vysokoškolskému vzdělávání má Ministerstvo školství a vědy hlavně organizační, finanční, licenční, certifikační a monitorovací funkci.

Struktura a organizace vzdělávacího systému

Předškolní vzdělávání. Pečuje o děti ve věku 3-6 let a není povinné.

Primární vzdělávání. Povinné základní vzdělávání trvá osm let od 7 do 15 let věku. Skládá se ze dvou stupňů: tříletého elementárního vzdělávání a pětiletého prostředního vzdělávání. (V letech 1995-1999 bylo elementární vzdělávání čtyřleté.)

Sekundární vzdělávání. Všeobecné střední vzdělávání trvá dva roky. Odborné střední vzdělávání poskytují profesní a odborné školy a koleje. Profesní a odborné školy vyžadují pro přijetí ukončení základního vzdělávání. Studium trvá od dvou do pěti let podle oboru. Koleje poskytují tříleté programy pro absolventy všeobecných středních škol.

Vysokoškolské vzdělávání. V roce 1992 bylo v Arménii 17 vysokých škol. Tři z nich byly pobočkami Jerevan-

ské státní technické univerzity. 10 škol spadalo pod Ministerstvo vysokého školství a vědy (nyní Ministerstvo školství a vědy). Čtyři vysoké školy spadaly pod příslušná ministerstva nebo státní výbory (ministerstvo zdravotnictví, zemědělství, státní výbor pro tělovýchovu a sport).

Z dřívějšího dvoustupňového systému (kolej – vysoká škola) se přešlo na jednotný čtyřstupňový systém vysokoškolského vzdělávání:

- **Nižší odborný program:** koleje jako první stupeň vysokoškolského vzdělávání nabízejí dvouleté až tříleté programy, které připravují studenty na kvalifikaci nižších inženýrů, agronomů, zdravotních sester atd. Absolventi mají kvalifikaci nižší specialista.
- **Bakalářský program:** druhý stupeň vysokoškolského vzdělávání. Převážná většina studentů získá odborný diplom po třech letech studia. Malý počet studentů si volí akademický program, který trvá 4 roky.
- **Magisterský program:** nejméně dvouleté studium po absolvování bakalářského programu je nutné k získání magisterské hodnosti. Někteří absolventi (zhruba 20 %) mohou pokračovat ve studiu na úrovni aspirantury.
- **Postgraduální program:** aspirantura se zaměřuje na přípravu vědecko-pedagogických pracovníků. Dvou až tříleté programy jsou ukončeny obhajobou kandidátské práce a úspěšní absolventi získají titul kandidát věd. Absolventi (zejména v technických vysokých školách), kteří neobhajují kandidátskou práci, dostávají titul inženýr-výzkumník.
- **Doktorandské studium (doktorantura):** ve výzkumné instituci Akademie věd obvykle trvá dva až tři roky.

Na vysoké školy jsou přijímáni absolventi středních škol s dobrými známkami na závěrečném vysvědčení, kteří úspěšně složí přijímací zkoušky. Ti, kteří nejsou u přijímacích zkoušek úspěšní, mohou být přijati také, má-li škola volné místo, musí však platit školné.

V roce 2004 bylo v Arménii 16 státních univerzit s 10 regionálními pobočkami (59 563 studentů) a 73 soukromých univerzit (33 z nich akreditovaných státem) s přibližně 22 500 studenty.

Anna Konopásková

Prameny:

Armenia. Revised version, August 2006. World Data on Education, 6th edition, 2006/07. Compiled by UNESCO-IBE. http://www.ibe.unesco.org/Countries/WDE/2006/ASIA_and_the_PACIFIC/Armenia/Armenia.pdf
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/am.html>
<http://www.arthurabraham.cz/jazyky/armenstina.html>
Ministerstvo školství a vědy <http://www.edu.am/>

Pozn. překl.: Názvy škol, programů, titulů, ministerstev apod. byly překládány z angličtiny a nebylo možné je ověřit v arménštině – proto je jejich překlad pouze orientační.

Nástupní kvalifikace mládeže v Německu

V červenci roku 2004 zahájila spolková vláda zvláštní program Nástupní kvalifikace mládeže (*Einstiegsqualifizierung Jugendlicher – EQJ*). Článek v příloze časopisu *W&B Der Ausbilder* rekapituluje úspěšnost tohoto programu po čtyřech letech.

Co to je nástupní kvalifikace mládeže?

Nástupní kvalifikace mládeže je vynález partnerů v Národním paktu pro vzdělávání a dorost odborných sil v Německu (Spolkového sdružení německých zaměstnavatelských svazů, Spolkového svazu německého průmyslu, Sněmu Německé průmyslové a obchodní komory, Ústředního svazu německého řemesla, spolkových ministerstev hospodářství, vzdělávání a práce a Spolkové agentury práce). Má za úkol zvrátit nepříznivý trend v počtu učebních míst. Hospodářská sféra se v rámci paktu zavázala, že od října 2004 získá po dobu tří let ročně 30 000 nových učebních míst. Navíc bylo přislíbeno, že ročně bude k dispozici 25 000 míst pro nástupní kvalifikace prováděné podniky.

Počet nově uzavřených učebních smluv byl i v roce 2006 pod úrovní roku 2000. Ve starých spolkových zemích byl zhruba o 257 000 pod úrovní roku 1985.

Nástupní kvalifikace je zaměřena na poskytování a prohlubování základů pro získání způsobilosti k profesnímu jednání. Znalosti a dovednosti, které se učí, připravují na uznávaný učební obor ve smyslu zákona o odborném vzdělávání a Řádu pro řemesla.

Nárok na tuto podporu mají:

- Uchazeči o profesní přípravu s omezenými předpoklady pro získání učebního místa z individuálních důvodů, kteří ani po celostátních doplňkových zprostředkovatelských akcích žádné učební místo nemají;
- Mladí lidé, kteří nemají v plné míře rozvinutou kompetenci *učit se* a jsou mladší 25 let.

Individuální důvody jsou např. špatné známky ve škole či zájem o profesi, která není dostatečně nabízena.

Mladí lidé a podniky uzavírají písemnou smlouvu o nástupní kvalifikaci ve smyslu § 19 zákona o odborném vzdělávání. Podnikům nevznikají žádné náklady. Partnerem Nástupní kvalifikace mládeže (EQJ) může být každý soukromý zaměstnavatel; po dobu trvání EQJ dostává od agentury práce měsíčně 192,- EUR, které dává účastníkovi EQJ jako plat. Plánovaná doba EQJ je zpravidla 12 měsíců, musí však trvat nejméně šest měsíců. Účastníci EQJ jsou povzbuzováni k navštěvování profesní školy a znalosti získané v EQJ certifikují příslušné komory.

Na EQJ se vztahuje povinnost platit sociální pojištění. Zaměstnavatelé nahlásí účastníky u pojišťovny,

kteřou si účastníci sami zvolí. Příspěvky na zdravotní, důchodové a pečovatelské pojištění a pojištění v nezaměstnanosti, které se platí paušálně ve výši 102 EUR, hradí zaměstnavatelům agentury práce.

Za zvláštních okolností může účast v EQJ odůvodnit nárok na podporu v nezaměstnanosti. Může se také započítávat k odbornému dalšímu vzdělávání.

Společnost pro inovační výzkum a poradenství (*Gesellschaft für Innovationsforschung und Beratung – GIB*) pověřená hodnocením EQJ zjistila, že 62,7 % absolventů EQJ se do října 2006 dostalo do podnikové profesní přípravy. 15 % účastníků EQJ nevykazovalo žádné potíže s učením. Téměř 50 % účastníků mělo přinejmenším ukončenou reálnou školu nebo dokonce i vyšší školu. Na chování podniků při vzdělávání má EQJ pozitivní vliv. Za nedostatečnou označuje GIB praxi certifikace. Pouze malý počet bývalých účastníků obdržel od příslušných komor certifikát o kvalifikacích získaných při EQJ.

Již v prvních dvou letech paktu nebyly dodrženy sliby hospodářské sféry o 30 000 nových učebních místech ročně. V letech 2004 až 2005 počet nově uzavřených učebních smluv dokonce klesl o 23 000. Jen počet skutečně nově uzavřených učebních poměrů zaevidovaných u komor je objektivním měřítkem míry angažovanosti hospodářské sféry ve vzdělávání. Pouze v těchto číslech se odrážejí realizované sliby měřitelným způsobem. Poprvé v září 2006 byl počet zhruba 26 000 nově uzavřených učebních smluv evidovaných u komor vyšší než v předchozím roce.

Hospodářská sféra byla při poskytování míst v rámci EQJ (zřejmě vzhledem ke stoprocentnímu financování z daní) velkorysejší. V prvním roce programu se do EQJ zapojilo 17 768 účastníků, v druhém roce (2005) již 32 107. Počet míst v EQJ se má zvýšit na 40 000 a program se má prodloužit o jeden rok, do roku 2008.

Německý odborový svaz, který se paktu nezúčastní, se obává, že EQJ bude snižovat počet učebních míst v profesní přípravě, protože je pro podniky finančně výhodnější.

Přeložila Jana Šatopletová

Pramen: Wollersheim, Bert: Einstiegsqualifizierung Jugendlicher. Wirtschaft und Berufserziehung, 2007, Nr. 6, S. 33-35.

Co nového v časopisech

<p>L'Enseignement technique</p> <p>BROUILLET, René et GIOVANNETTI, Jean-Marc. Les industries du bois : choisir un métier : dossier no 47. [Dřevařský průmysl. Vybrat si povolání, složka č. 47.] Enseignement technique, 2009, No. 221, p. I-XVI.</p> <p>V článku jsou uvedeny obory, které jsou zahrnuty v odvětví dřevařského průmyslu (lesní hospodářství, těžba dřeva, prvotní zpracování dřeva, tesařství, truhlářství, výroba dřevěného nábytku, papírenský průmysl a další.). Činnosti v dřevařském průmyslu jsou velmi rozmanité. Uvádějí se příslušné učební a studijní obory, v nichž se budoucí pracovníci dřevozpracujícího průmyslu připravují, a jednotlivé střední odborné a vysoké školy.</p>	<p>Céreq Bref</p> <p>BERTHET, Thierry, DECHEZELLES, Stéphanie, GOUIN, Rodolphe et SIMON, Véronique. Acteurs et territoires de l'orientation scolaire : un exemple aquitain. [Činitelé a oblasti školního poradenství. Aktivitánský příklad.] Céreq Bref, 2008, No. 256, p. 1-4.</p> <p>Různí aktéři zasahující do výběru dalšího směřování žáků: rodiče, poradci, učitelé, přátelé. Síť informačních a poradenských středisek (<i>Centre d'information et d'orientation</i> - CIO) spravuje vedoucí akademických informačních služeb a profesní orientace (<i>Chef des services académiques d'information et d'orientation</i> – CSAIO). Síť je čitelná, ale nedostatečně regulovaná. Ve školách působí poradci pro profesní orientaci – psychologové (<i>Conseillers d'orientation-psychologues</i> – CO-P). Článek přináší výsledky studie na téma využívání poradenství.</p>
<p>Specialist</p> <p>MEL'NIKOVA, N. N. i ILJUCHINA, A. A. Obučeníje ruskomu jazyku detej nerusskoj nacionalnosti. [Učení dětí neruské národnosti ruštině.] Specialist, 2008, No. 10, s. 25-26.</p> <p>Co má toto učení zahrnovat: nejdříve ústní kurs (řečové návyky); učení písmu a čtení, rozvíjení řeči; čtení, rozvíjení ústního a písemného projevu. Autorky blíže rozvíjejí postupy v jednotlivých fázích učení.</p>	<p>NOVIKOV, A.M. Trud i obrazovanije v postindustrialnom obščestve. [Práce a vzdělání v postindustriální společnosti.] Specialist, 2008, No. 2, s. 2-5.</p> <p>Vývojové změny ve světě vedou k rozpolcení dělnictva na menší skupinu vysoce kvalifikovaných (střední třída) a velkou skupinu <i>neoproletariátu</i>. Současně roste třída <i>intelektuálních úředníků</i>. Jak se tyto tendence odrážejí a budou odrážet v Rusku a jak na to bude reagovat jeho vzdělávací soustava?</p>
<p>NOVIKOV, A.M. Postindustrialnoje obščestvo: problemy restrukturalizacii obrazovanija. [Postindustriální společnost: problémy restrukturalizace vzdělávání.] Specialist, 2008, No. 4, s. 2-4.</p> <p>Při přechodu ruské společnosti k tržním vztahům bylo vzdělávání stále v rukou státu. Jeho následné odstátňování ale nesmí znamenat privatizaci, pouze oslabení úlohy státu. Krize vzdělávání je celosvětový problém, Rusko má ale svá specifika, která je nutno respektovat. Příklady, jak by se mělo postupovat.</p>	<p>NOVIKOV, A.M. Postindustrialnoje obščestvo: problemy restrukturalizacii obrazovanija. [Postindustriální společnost: problémy restrukturalizace vzdělávání.] Specialist, 2008, No. 5, s. 2-6.</p> <p>Autor obhajuje myšlenku placeného vysokoškolského studia. V zájmu sociální spravedlnosti může být bezplatné jen to, co užívají všichni členové společnosti, např. zdravotní péče, důchody, základní a učňovské školství. U středního odborného vzdělávání je už otázka, zda má být bezplatné. (Pokračování z č. 4/2008.)</p>
<p>NOVIKOV, A.M. Postindustrialnoje obščestvo: problemy restrukturalizacii obrazovanija. [Postindustriální společnost: problémy restrukturalizace vzdělávání.] Specialist, 2008, No. 6, s. 2-5.</p> <p><i>High technology</i> je zdrojem prosperity mnoha zemí, které na ni vsadily, zatímco Rusko rozprodává své surovinové bohatství. Co patří do těchto technologií. Které země díky nim nejvíce prosperují. Geografická rozmanitost Ruska znamená, že možnosti vysoce kvalitního vzdělávání nutno vidět z hlediska vývoje ekonomiky v různých regionech. (Dokončení článku z č. 4 a 5.)</p>	<p>Professional</p> <p>BEREZINA, L. Ju. O realizacii federalnogo zakona ob objazatelnosti obščego obrazovanija. [K realizaci federálního zákona o povinnosti všeobecného vzdělání.] Professional, 2008, No. 2, s. 19-20.</p> <p>Rostoucí počet dětí z velkých měst, které nedokončí devítiletku a končí na ulici, protože nenajdou práci. Jsou učiliště, která je přijímají, otevřená je ale otázka ukončení jejich základního všeobecného vzdělání. Od školního roku 2004/05 probíhá experiment, který by měl s řešením tohoto problému pomoci.</p>

Nové knihy v knihovně

LIESSMANN, Konrad Paul.

Teorie nevzdělanosti : omyly společnosti vědění. 1. vyd. Praha : Academia, 2008. 125 s. (21. století ; sv. 4). Název originálu: Theorie der Unbildung. Die Irrtümer der Wissensgesellschaft. ISBN 978-80-200-1677-5 Sg. 26771

„Evaluace“ patří zároveň s pojmy, jako je zajištění kvality, zvyšování kvality, internacionalizace a eficeince, vytváření elit, výzkumné ofenzívy, soutěže bilance vědění, vícezdrojové financování, orientace na projekty, Boloňský proces a studie PISA k oněm kouzelným slovíčkům, která blokují vzdělávací politiku takových způsobem, že téměř nelze poznat, co se za takovou inflací pojmů skutečně skrývá. Přitom všechny tyto pojmy fungují podle jednotného schématu – neoznačují to, co vyplývá z významu slov, avšak skrývají, co se jejich prostřednictvím indikuje. Tento klamný manévr se může dařit jen proto, že všechny tyto pojmy podléhají performativní sebeimunizaci.

Globalisation and Europeanisation in Education. [Globalizace a europeizace ve vzdělávání.] Edited by Roger Dale and Susan Robertson. Oxford : Symposium Books, 2009. 264 s. ISBN 978-1-873927-90-8 Sg. 26767

Europeanisation, popř. Europeanization znamená poevropštění nebo europeizace. Příspěvky ve sborníku jsou rozděleny do dvou skupin: Řízení a znalostní ekonomika (Souvislosti, omezení a zdroje ve vytváření evropského prostoru vzdělávání a evropské politiky vzdělávání; Vzdělávání, znalosti a společnost zapojená do sítě; Evropa, konkurenceschopnost a vysokoškolské vzdělávání. vyvíjející se projekt; Celoživotní vzdělávání jako společenská potřeba a jako politická rozprava; Objasnění politiky partnerství veřejného a soukromého sektoru ve vzdělávání v Evropě; Studium globalizace a europeizace ve vzdělávání: Lisabon, otevřená metoda koordinace a dále.), Občanství, identita a jazyk („Ve jménu globalizace“: jižní a severní paradigmaty vývoje vzdělávání; Vzdělávání, rovnost a evropský sociální model; Jazyky, vzdělávání a europeizace; Globalizace a Europeizace: uniceitričnost and polycentričnost a role intelektuálů; Jaká je jazyková Evropa?; Výkon, občanství a znalostní společnost: nový mandát pro evropskou politiku vzdělávání.).

TRHLÍKOVÁ, Jana.

Strategie získání zaměstnání absolventů středních a vyšších odborných škol a jejich postoje k práci : doplňující analýzy založené na datech ze šetření přechodu absolventů na trh práce realizovaných v NÚOV. Praha : Národní ústav odborného vzdělávání, 2009. 28 s. Sg. 26768

Jen málo lidí zůstává v jediném zaměstnání v průběhu celého ekonomicky aktivního života. Důvody pro změnu zaměstnání jsou dány vnějšími i vnitřními faktory, počínaje ekonomickou situací na trhu práce, úrovní finančního ohodnocení až po rodinné, zdravotní a další důvody. Na druhé straně změna zaměstnání signalizuje, že získané pracovní uplatnění zcela nesplnilo představy nebo pracovní ambice absolventa, popřípadě, že firma nebo organizace nebyla dostatečně perspektivní, pracovní smlouva byla pouze na dobu určitou a podobně.

VENDEL, Štefan.

Kariérní poradenství. 1. vyd. Praha : GRADA, 2008. 224 s. (Psyché) ISBN 978-80-247-1731-9 Sg. 26770

Navzdory výkonům ve škole a mimo ni, účasti na olympiádách a soutěžích, nebyli nadaní předtím školou a poradenským systémem identifikováni. O jejich nadání je nikdo neinformoval. Pociťovali mimořádnou potřebu sebepoznání a zpětná informace o jejich výkonu v testech byla pro ně velkým povzbuzením.

KELLER, Jan.

Úvod do sociologie. 5. vyd. dotisk. Praha : Sociologické nakladatelství (SLON), 2009. 204 s. (Studijní texty ; Sv. 2) ISBN 978-80-86429-39-7 Sg. 26769

Je velmi obtížné podat definici „skupiny obecně“. Existující skupiny jsou nekonečně různorodé, sahají od rodiny přes zločinecký gang až po národ. Ve všech případech je však termínu skupina užíváno tam, kde má být zdůrazněno, že určitý člověk má něco společného s řadou druhých lidí, že tato skutečnost ovlivňuje jeho jednání vůči nim a odlišuje ho spolu s nimi od všech lidí ostatních.

CEDEFOP.

Modernising vocational education and training : fourth report on vocational training research in Europe: background report ; volume 1. [Modernizace odborného vzdělávání a přípravy. 4. zpráva o výzkumu odborného vzdělávání v Evropě. Podkladová zpráva. Svazek 1.] Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2008. 318 s. (Cedefop Reference series ; Sv. 69-I) ISBN 978-92-896-0526-7 Sg. 26772

Z obsahu: Geografická mobilita (Terry Ward); Sociální mobilita a odborné vzdělávání (Giorgos Tsakarissianos); Úloha odborného vzdělávání v podpoře sociálního začleňování a soudržnosti (John Preston, Andy Green); Nedostatek kvalifikací (Olga Strietska-Ilina); Soukromý prospěch z odborného vzdělávání (Wendy Smits); Modernizace odborného vzdělávání a přípravy: význam informací a poradenství v průběhu života (Lex Borghans, Bart Golsteyn).

DVOŘÁKOVÁ, Zdenka.

DTP a předtisková úprava : kompletní průvodce od grafického návrhu po profesionální tisk. 1. vyd. Brno : Computer Press, 2008. 288 s. ISBN 978-80-251-1881-8 Sg. 26773

Při pořizování obrazových předloh lze využít i služeb fotografických bank či fotoarchivů ... Pro jednotlivé fotografie je navíc možné zakoupit si výhradní práva. Ta zaručují, že fotografie nebude prodána nikomu jinému a že se stáváte v podstatě jejím vlastníkem. Pokud potřebujeme obrázky jen pro ilustrační účely, kde pro nás originalita není na prvním místě, můžeme si zakoupit kompaktní disk s volně použitelnými fotografiemi, jehož výhodou je poměrně nízká cena.

EUROPEAN COMMISSION - DIRECTORATE GENERAL FOR RESEARCH.

Research for Europe : a selection of EU success stories. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2008. 107 s. ISBN 978-92-79-06980-2
Sg. 26776

Publikace seznamuje s výsledky úspěšných výzkumů provedených v zemích EU v těchto oblastech: zemědělství a potravinářství; energetika; životní prostředí; lékařství; základní výzkum, průmyslový výzkum a nanotechnologie; doprava a aeronautika; přírodní vědy, ekonomika a společnost; politika výzkumu, regiony a malé a střední podniky; mezinárodní spolupráce.

TOŠNEROVÁ, Tamara.

Jak si vychutnat seniorská léta. 1. vyd. Brno : Computer Press, 2009. 239 s. ISBN 978-80-251-2104-7
Sg. 26778

Podívejme se na jeden z mýtů o stáří, na jeho rigiditu neboli nepružnost. Neochota a odpor ke stěhování, setrvávání na původním místě se pochopitelně vztahuje především k nedobrovolné, nechtěné volbě. O dobrovolné se nepíše.

AMÉRY, Jean.

O stárnutí : revolta a rezignace. 1. vyd. Praha : Prostor, 2008. 169 s. (Střed ; sv. 86). Název originálu: Über das Altern. ISBN 978-80-7260-207-0
Sg. 26777

Není pochyb o tom, že sociální stárnutí je zásadně spoluuročováno naším světem majetku. Avšak bylo by naprosto nepřipustné, kdybychom chtěli fenomén stárnutí a stáří, formovaný pohledem druhých, redukovat na několik základních problémů sociální struktury tržní ekonomiky založené na zisku.

Znovuobjevené knihy

SYROVÝ, Bohuslav.

Architektura - svědectví dob : přehled vývoje stavitelství a architektury. 3., dopl. vyd. Praha : Státní nakladatelství technické literatury, 1987. 455 s.
Sg. 24146

Jestliže ještě v devatenáctém století představovala topografická mapa vývoje světové architektury rozmanitou mozaiku národních kultur, koloniálních stylů a evropských historismů, které žily vedle sebe, ale vznikly a vrcholily v jednotlivých zemích ve značném časovém rozpětí, pak táž mapa zobrazující architekturu dvacátého století je téměř kompaktním celkem, v němž vývojové proudy mají téměř souhlasné časové ohraničení. Vývoj architektury ukazuje, že například počátky klasicismu v evropských zemích se odehrály v rozpětí celého půlstoletí. Počátky secese nezahrnují ani jedno desetiletí a navíc v této krátké době secese zmezinárodněla.

Slovník světových literárních děl. A-L, M-Ž. Zpracoval kolektiv autorů za vedení Vladimíra Macury. 1. vyd. Praha, Odeon 1988. 2 sv. 475 a 459 s.
Sg. 24156

Aristofanes: Jezdci (Hippés) – insc. 424 př. n. l. Satiricko-kritická hra z okruhu staré antické komedie. Děj J. se odehrává před domem athénské Lidu (Demos), zosobněného v nepříteli lichotivé karikatuře postavou starého náladového dědka dbajícího nanejvýš o své pohodlí. Dva jeho otroci jsou nespokojeni

s tím, jak je ovládán patolizalským vrchním otrokem Jirchárem (Paflagonem, tj. otrokem z maloasij. Paflagonie, kteří měli pověst nejhorších). a chtějí jej z přízně lidu vystrnadit. ...

KLEIN, Ota.

Životní styl a moderní civilizace. 1. vyd. Praha : Symposium, 1969. 165 s. (Knihovna doby)
Sg. 24166

Zdá se, že teorie vědeckotechnické revoluce i zde naznačuje jistý předěl. Už dnes jsou patrné integrační tendence v univerzalizaci celého životního procesu, v uvedené planetizaci, stejně jako v pohybu vědy.

FISCHER, Josef Ludvík.

Dějiny filosofie : sešit I : Řecká filosofie. Olomouc : Krajský pedagogický ústav, 1968. 64 s.
Sg. 24172

Lidská duše se podle Epikura skládá z jemných atomů, smíšených jednak z látky vzduchové, jednak ohňové a ještě další, nepojmenovatelné třetí. Tyto atomy jsou rozptýleny po celém těle, proto nemůže být duše věčná, nýbrž zaniká se smrtí těla. Není tedy třeba se bát smrti – druhá zásluha, kterou si přičítal Epikur, že zbavil lidstvo hrůzy před smrtí.

HOLDA, Dalibor.

Rok 2000 : hodnoty a perspektivy mládeže v ČSSR. 1. vyd. Praha : Mladá fronta, 1988. 187 s. (Prameny ; sv. 69)
Sg. 24187

Poslední typ vzdělanostní dráhy je založen na existenci obvykle krátkodobé zkušenosti v zaměstnání. Podle některých autorů jde dokonce o zárodek nového typu vzdělanostní dráhy, v níž právě praktická zkušenost z povolání by měla být rozhodujícím faktorem a pevnou součástí vzdělanostní kariéry. Nejde však o to, aby uchazeč o vysokou školu prošel jakoukoli praxí. Podle těchto autorů je třeba, aby mladý člověk prošel praxí, která by odpovídala jeho vzdělanostním a profesionálním aspiracím, v jistém smyslu byla součástí vzdělání a takto byla také organizovaná.

Dětství, rodina a stáří v dějinách Evropy. Praha : Panorama, 1990. 474 s. (Panorama světových dějin)
ISBN 80-7038-011-X
Sg. 24289

Další kapitolou ženského vzdělání v Evropě byla cesta za vysokoškolským titulem. Snad první právoplatnou maturitu složila v roce 1861 slečna Julie Daubié v Lyonu. Bylo jí tehdy 37 let. ... Když v roce 1875 promovala první doktorka medicíny na Sorbonně, psaly o tom i pražské Národní listy jako o věci velmi kuriózní. Hned také dodaly, že se proslychá, že první ženskou lékařku hodlá angažovat turecký sultán, aby provozovala lékařskou praxi v jeho harému.

HONZÍK, Karel.

Architektura všem. 1. vyd. Praha : SNKLHU, 1956. 244 s. (Architektura ; Sv. 12)
Sg. 20559

konstruktivismus slaví pravé orgie luxusu a technických rekordů na vilách a hotelích amerických milionářů, ačkoliv se stále doufalo, že je předobrazem socialistické architektury. Není to výmluvná skutečnost? Souvislost kapitalistického zřízení s funkcionalismem je čím dále tím více dokazována mnoha autory, zejména sovětskými.

Zajímavé internetové adresy

Šestá mezinárodní konference o vzdělávání dospělých

CONFINTEA VI (*Conférence internationale sur l'éducation des adultes; International Conference on Adult Education*) se bude konat v brazilském městě Belém (dříve Pará). Obrázek ukazuje konferenční sál v budově nazývané Hangar. (Toto slovo je stejné i v angličtině, francouzštině, němčině... takže je velmi vhodné pro název místa konání mezinárodních akcí.) Podrobnější informace o konání konference najdete na webových stránkách UNESCO, fotografie některých pamětihodností Beléma najdete v druhém odkazu. <http://www.unesco.org/en/confintea>

http://www.galenfrysinger.com/belem_brazil.htm

Budoucnost Internetu

Future of the Internet Conference je oficiální akce Evropské unie, která bude 11. až 13. května pořádána v Praze v rámci českého předsednictví. Bude věnována problémům spojeným s budoucím vývojem Internetu nejenom z technického hlediska, ale také z hlediska jeho důsledků pro společnost. Navazuje na konferenci, která se konala přibližně před rokem ve Slovinsku, a na její Bledskou deklaraci s názvem K evropskému přístupu k Internetu budoucnosti (*Towards a European approach to the Future Internet*). <http://www.fi-prague.eu/>

Inovační podnikání a transfer technologií neboli ip&tt

Časopis s tímto názvem vydává Asociace inovačního podnikání ČR, na jejíchž stránkách lze časopis objednat nebo číst v elektronické podobě. Časopis vychází 4x ročně. Z nejnovějšího čísla upozornujeme na článek, který informuje o soutěžích *CzechSkills*, *EuroSkills* a *worldskills international*. Zástupci České republiky se zúčastnili prvního ročníku soutěže *Euroskills* (18. – 20. září 2008 v Rotterdamu v Nizozemsku) a nevedli si špatně. V článku je podrobně popsáno místo konání, průběh soutěží a umístění našich mladých lidí. Mnohem důležitější je však celkové vyznění příspěvku, v němž autor upozorňuje na nutnost zvýšit přitažlivost odborného vzdělávání pro mladé lidi a vrátit řemeslu jeho prestiž. Citace článku: Heinz, Bohumír. *EuroSkills – šance pro mladé a šikovné. Inovační podnikání a transfer technologií*, 2009, roč. 17, č. 1, s. 34-36. ISSN 1210 4612. (*Číslo 1/2009 je v tištěné podobě k dispozici v knihovně.*) <http://www.aipcr.cz/doc/IPTT-2009-1.pdf>

Sdružení učitelů živých (moderních) jazyků

Association des professeurs de langues vivantes – APLV je nejstarší (byla založena v roce 1902 v Paříži) a jediná asociace sdružující učitele všech jazyků na všech stupních (od mateřské školy po univerzitu) a ve všech druzích vzdělávání (základním všeobecném, profesním, odborném...) ve Francii. APLV má regionální pobočky podle školských správních úřadů, komise specializované podle jazyků, národní výbor a národní úřad. Asociace vydává časopis *Les Langues Modernes* a jeho přílohu *Le Polyglotte*. <http://www.aplv-languesmodernes.org/>

Jazykové kurzy (opravdu) zdarma

angličtina * francouzština * italština * němčina * španělština <http://vyuka.lide.cz/>